Πρόσφατα η Περιφέρεια Κρήτης γνωμοδότησε θετικά για το νέο χωροταξικό του Τουρισμού το οποίο επιτρέπει την κατασκευή τύπου ξενοδοχείων, βιλλών με γκολφ (τα ονομάζει σύνθετα καταλύματα) σε περιοχές Ματουρα 2000, δασικές, ύπαιθρο. Στην Ισπανία το ίδιο χωροταξικό άφησε βουνά από απούλητα «σύνθετα καταλύματα», διέλυσε την ύπαιθρο και ήταν ο ένας από τους δύο λόγους για τους οποίους η Ισπανία χρεοκόπησε.

Την ίδια στιγμή η Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση Βενετίας (με 7.5 εκατ. τουρίστες ετησίως) ορίζει στον σχεδιασμό της ως πυλώνα ανάπτυξης τον πρωτογενή τομέα λέγοντας «*...το να έχεις τουρίστες, για τον ήλιο-θάλασσα, για τα μνημεία, είναι το μόνο εύκολο και είναι δεδομένο, το ζήτημα είναι τι τους κάνεις και εμείς είδαμε ότι εάν φάνε στα fast foods είναι σαν να είχαμε τελικά 1.5 εκατ. τουρίστες ενώ εάν φάνε τοπικά πιστοποιημένα προϊόντα, η όλη δυναμική που δημιουργείται στην παράγωγη και στην εργασία είναι σαν να είχαμε τελικά 30 εκατ.*
». Εδώ, βέβαια, θυμάμαι τα λόγια του συμβούλου για τον στρατηγικό σχεδιασμό του τουρισμού της Περιφέρειας Κρήτης κου Κουρη που είπε «...
ήλιος και θάλασσα είναι το ισχυρό όπλο σας αλλά το έχουν και άλλοι ίσως και φθηνότερο, η δύναμη σας και τα συγκριτικά σας πλεονεκτήματα είναι στην ενδοχώρα
» ...που πήγαν αυτά τα λόγια;

Η Περιφέρεια της Σαρδηνίας αποφάσισε την απαγόρευση δόμησης σε ακτίνα 2 χιλ από την

ακτή με τον Περιφερειάρχη Soru να δηλώνει περήφανα «*...εμείς στη Σαρδηνία θέλουμε επισκέπτες και όχι τουρίστες που μας βλέπουν σαν παρείσακτους. Θέλουμε η Σαρδηνία να είναι η αντιπρόταση στο μαζικό τουρισμό και στον τουρισμό των resort*». Η απόφαση ονομάζεται «Περιφερειακός Σχεδιασμός Τοπίου» (PPR piano paesagistico regionale) της Σαρδηνίας, η οποία δέχεται 8 εκατ. τουρίστες ανά έτος με τους περισσότερους διάσημους (VIP) από όλη τη Μεσόγειο.

Ο κύκλος εργασιών του τουρισμού υπαίθρου παγκοσμίως είναι το 7% (με προοπτική να φτάσει στο 25% σε 6 χρόνια) του συνόλου του τουριστικού προϊόντος. Μμε τάση αυξητική 20% ετησίως, οι τουρίστες υπαίθρου ξοδεύουν καθημερινά 90$ με το 95% από αυτά στην τοπική οικονομία, οι All Inclusive τουρίστες παραλίας ξοδεύουν 67$ με το 80% από αυτά σε αεροπορικά εισιτήρια, ξενοδοχεία κ.λπ. ΜΟΝΟ αυτοί οι τουρίστες θα καταναλώσουν τοπικά αγροτικά προϊόντα αλλά για να έλθουν πρέπει η τοπική αυτοδιοίκηση να αναδεικνύει τις κρητικές αξίες.

Όταν θέλεις να πουλήσεις το οποιοδήποτε προϊόν, πρώτα του δίνεις αξία και μετά ζητάς τιμή και αξία δίνουν τρία πράγματα μόνο: το φυσικό περιβάλλον, ο παραδοσιακός πολιτισμός και το φυσικό τοπίο. Αυτά απογείωσαν τον τουρισμό μας πριν 30 χρόνια και έτσι βρήκε την τιμή που του άξιζε. Κάποια στιγμή όμως η παρούσα γενιά επιχειρηματιών αποφάσισε ότι μπορεί να βαδίσει χωρίς αυτές τις αξίες και άρχισε να τσιμεντάρει τα πάντα, να «αντικαθιστά» τους επαναλαμβανόμενους επισκέπτες με τουρίστες που δεν έβλεπαν την Κρήτη σαν προορισμό αλλά σαν ένα εποχιακό πέρασμα, και έτσι έσκαψαν το λάκκο τους και το δικό μας.

Έναν λάκκο με τσιμεντοδάνεια που για να τα καλύψεις πρέπει να πάρεις άλλα τσιμεντοδάνεια και να κτίζεις, να κτίζεις, φέρνοντας αδιάφορους τουρίστες που τραβάνε ακόμη πιο κάτω το περιθώριο κέρδους και εσύ για να το καλύψεις αναγκάζεσαι να φέρεις και άλλους τέτοιους κτίζοντας νέα δωμάτια και ΤΕΛΙΚΑ να απαξιώνεις το έδαφος που πατάς και να αυτοκαταστρέφεσαι. Το ναρκωτικό της «αναπτυξιακής εξάρτησης» έχει εγκατασταθεί βαθιά μέσα μας και θεωρούμε τον «εξωραϊσμό» των βραχωδών ακτών μας ανάπτυξη ενώ η βαλκανική Κροατία των βραχωδών Δαλματικών ακτών και της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής παραπονέθηκε επίσημα ότι η Ελλάδα φέτος «σκότωσε» τις τιμές στην τουριστική αγορά, λες και Χερσόνησος και Μαλια είναι το ίδιο με το Dubrovnik.

Η λογική του χωροταξικού του τουρισμού που πέρασε, είναι η ιδιωτικοποίηση της υπαίθρου καμουφλαρισμένη. Φέρνει την αλλαγή μοντέλου στην ενδοχώρα και θυσιάζει τον πρωτογενή τομέα καθώς η τιμή ενός αγροτικού προϊόντος καθορίζεται από την ποσότητα, την ποιότητα

και από την διαχείριση του τοπίου (φυσικό περιβάλλον, παραδοσιακός πολιτισμός, αγροτουριστικό τοπίο). Η Κρήτη είναι ανταγωνιστική στην ποιότητα και την διαχείριση του τοπίου που είναι τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της και τα αδύναμα σημεία του μαζικού αγροτικού μοντέλου. Τα στοιχειά αυτά σαν έννοιες και πολιτικές εξειδικεύονται στον «Στρατηγικό Σχεδιασμό του Πρωτογενή τομέα της Περιφέρειας Κρήτης» ένα μοναδικό και τιτάνιο έργο που εκπονήθηκε με συμμετοχή όλων των φορέων του νησιού με ιδία πρωτοβουλία της Περιφέρειας, για αυτό, (και για την στρατηγική του τουρισμού) αν ήθελε να είναι συνεπής με τον ίδιο τον σχεδιασμό της, θα έπρεπε να «επιστρέψει» το Χωροταξικό Τουρισμού σαν απαράδεκτο, λέγοντας «τέρμα το τσιμέντο στη Κρήτη μέχρι το έτος όπου θα έχουμε Περιφερειακή Χωροταξία πρωτογενή τομέα (θα προστατεύει παραγωγική γη, οικοτοπους και αγροτουριστικό τοπίο), Τουρισμό όπου αυτός θα προσαρμόζεται στην φύση και τον χαραχτήρα του νησιού, ΑΠΕ, δασικούς χάρτες και διαχειριστικά σχέδια στις Νατουρα» …δυστυχώς όμως η Περιφέρεια το δέχτηκε (με κάποιες τυπικές διορθώσεις) για να μην της πουν ότι είναι ενάντια στην «ανάπτυξη» ή ότι την επηρεάζει ο ΣΥΡΙΖΑ και όλα τα άλλα που λένε όσων έχουν καεί τα μυαλά από τα κόμματα τόσα χρόνια.

Θεωρούμε ανάπτυξη τα 8.5 χλμ. του «αδιόρθωτου» ΒΟΑΚ (Γούρνες-Χερσόνησος) με κόστος 85 !!!!! εκατ. ευρώ, ενώ με 1 εκατ. ευρώ για δομές στον πρωτογενή τομέα θα δημιουργούσαμε 5πλασια ανάπτυξη …αυτό είναι το βαρέλι χωρίς πάτο.

Θεωρούμε «ανάπτυξη» την «επένδυση!!!!» του Τοπλου και το γκολφ.

Έρχονται σύντομα και τα «αναπτυξιακά» ν/σ εξόρυξης πετρωμάτων σε Νατούρα και ιδιωτικοποίησης των δασών και όπως είπε ο Edward Abbey, συγγραφέας & περιβαλλοντολόγος «Ανάπτυξη για χάρη της ανάπτυξης είναι η φιλοσοφία του καρκινικού κυττάρου» ενώ εάν ζούσε στην Κρήτη θα έλεγε ο καρκίνος δεν πρέπει να αναπτυχτεί άλλο, αλλιώς φέρνει το θάνατο.
Αφού δεν ακούμε τι λέει ο ίδιος μας ο σχεδιασμός και οι φορείς του νησιού τότε, καλή μας …Ανάπτυξη.

Αφιερωμένο σε έναν πολιτικό και φίλο που ήξερε την σημασία του σχεδιασμού αλλά και είχε το κουράγιο να τον εφαρμόσει.

Ψαρράς Δημήτρης,
«Φοίνιξ» Οργάνωση εφαρμογών βιώσιμης ανάπτυξης